

Hamısı inanılmaz yuxudakı qədər gözəl idi...

İnsan ecazkar varlıqdır, hara getsə, dünyanın harasında olsa, özünə yaxın, iç dünyası ilə həmahəng notların və naxışların axtarışına çıxır. Amma dünyada elə yerlər var ki, getsən, görsən belə, səni geri çağırır, yaddaşına bənzərsiz xatirələrlə hoptur və sən özündən asılı olmayaraq bir də geri-yə can atmırsan. Elə yerlər də var ki, səni vətən kimi bağrına basıb özünə alışdırır, ruhunun ayrılmaz bir parçasına çevrilir. İstəsən belə, kövrək xatirələrinə unuda bilmırsən və anlaşırsan ki, gördüklərin, eşitdiklərin və yaşadıkların artıq həyatının ayrılmaz bir parçasına çevrilmişdir.

Bu baxımdan Azərbaycan əcnəbi səyahətçilər üçün bəlkə də dünyanın ən çox sevilən, maraqlı ölkələrindəndir. Yaşından və zamandan asılı olmayaraq, kim gəlirsə-gəlsin, ölkəmizə, onun qonaqpərvər və tolerant insanlarına, gözəl təbiət mənzərələrinə aşıq olur, onları unuda bilmir. Hara getsə, haralarda dolarsa belə, yenə də körpə uşaq ana qoymuna necə atılırsa, elə

böyük bir sevgi ilə bizə sarı geri-yə qanadlanır. Nə məsafə uzaqlığı, nə də koronavirus vahiməsi onlara mane ola bilər.

Dünyanın alışdığımız mizan-tərəzisinin pozulduğu, insanların nə baş verdiyini anlamaya çətinlik çəkdiyi pandemiya səksəkəli bu çətin, xoşlu günlərdə də Azərbaycana nə vaxtsa gələn əcnəbilər sərhəd və hüduklarının təyin olunması mümkün olmayan çılgınlıqla geri-yə can atırlar. Bilirsinizmi niyə? Ona görə ki, onlar burada fərqli insani münasibətlərin, təkrarsız qonaqpərvərliyin və bir də tolerantlığın şahidi olurlar. Azərbaycan və onun regionları, tanış olduqları insanların hər biri, üzrlərinə açılan istənilən qapı onları möhkəm tellərlə özünə bağlayır. Bu sayısız-hesabsız xatirələrdən necə ayrılı bilərəm axı!?

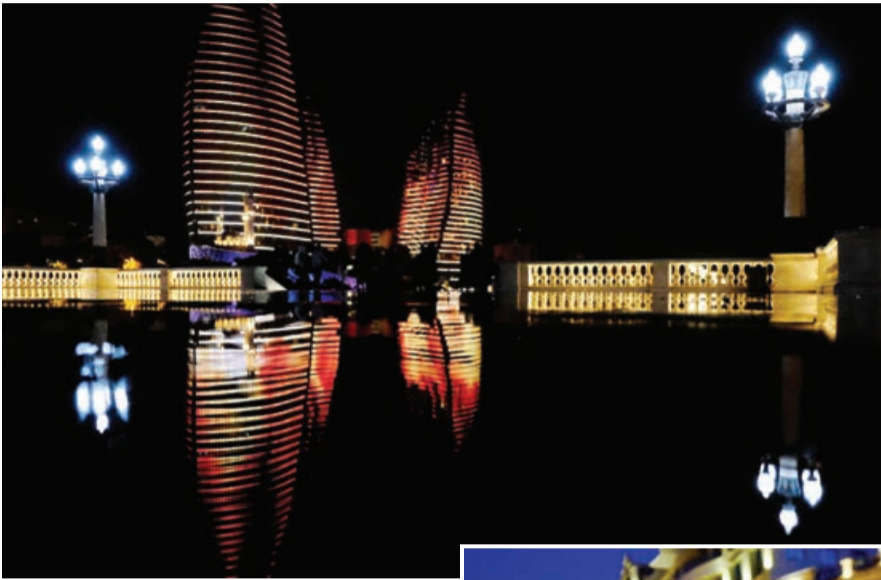
Belə əcnəbilərdən birinin, Azərbaycana iki il əvvəl ilk dəfə qonaq gələn İtaliyalı Liziya Del Olionun xatirələri Moskvada Leyla xanım Əliyevanın təsisçisi olduğu "Baku" jurna-

lında dərc edilib. Həmin yazının tərcüməsini oxucularımıza təqdim edirik. Onu da əlavə edək ki, yalnız bu yazı ilə onların bütün təəssüratları bitmir. Liziya və indi onun həyat yoldaşı, "Baku" jurnalının fotomüxbiri Aleksey Pivovarovun ölkəmizə səfərinin ən maraqlı məqamları ola bilsin ki, bu iki gənc üçün hələ də həyatlarının kəşf edilməyən bir səhifəsi kimi qalır. Məsələn burasındadır ki, onlar bu ölkəyə dost kimi gəlmiş və qayıdanda ailə quracaqlarına qərar vermişlər. Onların Azərbaycan sərgüzəştləri sonu gözəl bitən nağıla bənzəyir. Bu səyahət Azərbaycanla bağlı zəngin xatirələrdən savayı, həm də maraqlı bir sevgi tarixçəsidir. O üzdən belə qərar gəldik ki, bu sevgi tarixçəsini də qələmə alaıq.

Əncə Liziyanın "Baku" jurnalındakı səfər təəssüratlarını təqdim edirik.

Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycanla tanışlıq. Yadda nə qaldı?

"Bu gün mən əvvəl olduğu kimi, Azərbaycanı gəzib dolaşa bilmirəm. Mən bu ölkə üçün ata yurdum Apuliyadakı doğma evim qədər darıxıram".

Azərbaycana səfəri haqqında İtaliyalı gənc qız Liziya Del Olio danışır:

- 2019-cu ildə ərim - "Baku" jurnalının fotomüxbiri Alekseylə birlikdə həyatımda ilk dəfə Azərbaycana səyahətə getdik. Biz Baridən - təhsil aldığımda və bütün ruhumla bağlandığım şəhərdən səyahətimizə başladığımız və uçuş Bakıya gəldik. Yərə qonan kimi ruhum qərrib hissələrin ağışına atıldı, anındaca anladım ki, bu iki şəhər təsəvvürə gəlməz dərəcədə bənzərdi.

Biz Bakıda eyni ilə Barinin bulvarına bənzəyən Dənizkənarı parka gəzintiye çıxdıq. Şəhidlər xiyabanının ayağındakı meydançadan şəhərə baxanda o mənə həddən artıq böyük və hüduksuz görünürdü. Bizim Baridə də şəhərə belə ecazkar, amma ondan dəfələrlə kiçik və lehedici mənzərə açılır. Demə, Bari miniatür Bakı imiş, lakin hər iki şəhərin mərkəzində eyni izdiham, eyni qələbəlik var. Hiss etdiyim doğmalarıq mənə özümü sanki evimdəki kimi hiss etməyə imkan verirdi. Sanki inanılmaz möcüzə şəxsən mənim üçün kiçik Barini qəfil-dən belə gözəl bir tərzdə böyütmüşdü.

Biz bütün ölkəni - Lənkəranda Qubaya, İran sərhədindən Rusiya sərhədinə kimi gəzib dolaşdıq. Mən ömrümün ən gözəl macəralarını yaşadım və bu günün özündə belə, o yolları bir də keçmək, iki il əvvəl gördüyüm mehriban insanlarla bir də rastlaşmaq, bir də Quba paxlavası və bükməsi, gilav və qayısı mürəbbəsi ilə bəzədilən süfrədə dadlı Azərbaycan çayı içmək istəyirəm. İlk günlər mənə qərrib gəlirdi ki, axı insanlar gün ərzində necə bu qədər çay içə bilərlər. Amma Azərbaycanda keçirdiyim günlər nəhayət ki, mənə də qəhvəni daha faydalı və dadlı içki ilə əvəz etməyi öyrətdi. Təəssüf ki, İtaliyada "Azərbaycan" tapmaq mümkün olmadığından Hindistan çayı dəmləməyə məcburduq.

İndi burada, İtaliyada havalar qızan kimi biz də dostlarımızı çaya qonaq etmək üçün öz samovarımıza od salırıq.

Həmişə Azərbaycanı nostalji və romantik hisslərlə yada salıram. Zənnimcə, Apuliyə və Azərbaycana bir-birinə yalnız eyni paraleldə yerləşməsinə görə yox, həm də hər ikisinin əsas sərvəti və möcüzələri sayılan insanlarla bağlıdır.

Məhz qlobal pandemiya zamanı daxilən hiss edirəm ki, iki il əvvəl mənim Azərbaycana səyahətimə əsrarəngiz

hisslərlə zənginləşdirən, özümü öz evimdəki kimi hiss etməyə imkan yarada bilən bütün insanların hamısına minnətdarlığımı bildirməliyəm.

Əncə bizə "Azərbaycan" qəzetinin yeni dünyalara yol açan əməkdaşı Bahadır İmanquliyevə minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm, çünki o olmasaydı, biz bu bənzərsiz nağılların dərinliyinə heç vaxt təkbaşına enə bilməzdik. O, mənə bir ata kimi diqqətli və qayğıkeş idi və onun yanında mən ilk dəfə Avropa İttifaqının hüduqlarından kənara çıxan insan kimi özümü tam təhlükəsiz hiss edirdim. Mən ona coğrafi baxımdan bizə çox uzaq olan qərrib bir ölkənin qapılarını taybatay üzümüzə açdığına, bir xalqın ruhunun ən gizlin guşələrinə səhrli səyahətlərə imkan yaratdığına görə dərin-dən minnətdaram. Mən həmçinin "Azərbaycan" qəzetinə və böyük simpatiyaya bəslədiyim sürücümüzə də təşəkkürümü bildirmək istəyirəm.

Həmçinin Qubanın ucqar dağ kəndi Haputda qarşılaşdığım hər bir kəsə minnətdaram. Orada biz tərəkəmə həyat tərzini sürən qədim qırıqlarla tanış olduq. O kəndə gedib çatmaq üçün maceralar dolu uzun yol keçdik. Biz əvvəl uca dağların sinəsindən, dərin dərələrin üstündən keçən yollarla getdik, sonra isə ma-

şınımızı dəyişib bulanıq və vahiməli dağ çayını sovet dönməndən qalan "Villisi"lə keçdik. Ən maraqlısı da o idi ki, maşında yeddi nəfər idik və məndən başqa hamısı kişi idi.

Orada, dağların sinəsində mənim aydınlıq gətirmək istədiyim heç bir sual yox idi - bu möhtəşəm uralıqların ağışında lal olmuşdum. Hamısı inanılmaz yuxudakı qədər gözəl idi.

Bizi mehriban qarşıladılar, tanımadığımız insanlar bizim üçün süfrə açdılar, ən yaxşı xörəklərini könül xoşluğu ilə masaya düzdülər. Mən orada gözəl bir qadın - ana tapdım özümə. O mənə mələk kim mehriban baxışları ilə öpdü, əzizlədi, özünə bağladı, öz balası kimi erköyüncəsinə qayğıımı çəkdi.

Ənənəyə görə, qonaqlar çox olduğundan hamımız rahat yerləşək deyər, kişilər və qadınlar ayrı-ayrı otaqlarda yatdıq. Gecə dağlarda soyuq olduğundan mənim üçün rahat və isti yataq hazırladılar və yerimə girib gözlerimi yu-manda bu qayğıkeş qadının üstümə ikinci yorğanı atdığını hiss etdim.

Adı yadımda qalmasa da, üzünü unuda bilmirəm. Ona da dərin-dən təşəkkür edirəm.

Səhərisi gün biz oyanıb bayra çıxanda kəndin bütün uşaqları məni dövrəyə aldılar. Onların sevincdən qılgılcım saçan gözələrinə aludə olmuşdum. Biz

elə qaynayıb qarışdıq ki, sanki aramızda dil səddi yox idi. Bir yerdə oynayırdıq, rəqs edirdik. Hər kəs də öz dilində oxuyurdu. Mənimlə oynayan balaca qızların hər biri diqqətimi özünə çəkmək istəyirdi, mənə danışırdı, saçlarını balaca əlləri ilə götürüb hürürdülər, mənimlə elə danışırdılar ki, guya onların qərrib dilini anlaşıram. Bu, ünsiyyətin ən səhrli dəqiqələri idi, çünki biz ürəklərimizin dili ilə danışırdıq və bir-birimizi də yaxşı başa düşürdük.

Uca dağlardan aşağı enib qədim və günəşli Qubaya döndük. Mən sanki bir dəfədə bir neçə fərqli səyahət edir, göz qırpmında bir mühitdən digərinə adlayırdım.

Azərbaycanın harasına ayaq basdımsa, Azərbaycan və rus dillərində danışa bilməsəm də, insanlarla həmişə ümumi dil tapırdım. Ərim mənə deyilən hər kəlməni tərcümə edirdi, lakin bəzən elə məqam yaranırdı ki, ikimiz də buna ehtiyac olmadığımızı anlaşırdıq. Qara saçları mənə Azərbaycanlıya çevirdi və dəfələrlə yerli sakinlər mənə öz dillərində müraciət edirdilər və həm də tam əmin idilər ki, onları başa düşürəm.

Beləcə, mənimlə Azərbaycanlılar Azərbaycanca, ləzgilər ləzgicə danışır, talışlar özlərininki bilir, Quba yəhudiləri də "bizimkisen" deyirlər.

Lənkəran səfərimdə isə baramağurdunu ovcuma almağım heç vaxt yadımdan çıxmıyacaq. İndi də bəzən bu zərif, yumşaq məxluqları ovcumda hiss edirəm. Kümçülər baramağurdunu yetişdirdikləri binanın içərisindəki taxta rəflərdə bu incə varlıqlara körpə uşaqlara baxan kimi qulluq edirdilər. Əllərinə alıb ana məhəbbəti və qayğıkeşliklə oxşayırdılar.

Dünyanın belə mürəkkəb və çətin günlərində Azərbaycanca mənə bəxş edilən bütün xatirələrə görə dərin-dən minnətdarlığımı bildirirəm.

Bakıya gəlişimdən artıq iki il keçib və hər il ümid edirəm ki, tezliklə Bakıya qayıda biləcəyəm. Mən həddən artıq oxşar ölkələrimizi bir-birinə bağlayan sıx tellərə çevrilmək istərdim. Burada hər şey heyrətəməz dərəcədə İtaliyanın cənub-şərqində yeləşən Apuliyə regionuna bənzəyir. Orada da Azərbaycandakı kimi isti, dəniz, külək, yeməklər və insanlar arasında bənzərliklər mövcuddur. Bir sözlə desək, Mediterraneo - Aralıq dənizi.

Mən istərdim ki, bir də Azərbaycana qayıtmaq imkanım olsun, bir daha təkrar özümü evimdəki kimi hiss edirəm və İtaliya ilə Azərbaycan arasında yeni bənzərliklərin axtarışına çıxıram.

Fotolar Aleksey Pivovarovundur, "Baku" jurnalı, may, 2021-ci il

(Mövzunun davamı var)

